

3. ಲೋಹಗಳು ಮತ್ತು ಅಲೋಹಗಳು

1. ಲೋಹಗಳ ಭೌತಿಕಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.

- ಲೋಹಗಳ ಹೊರ ಮೇಲ್ತ್ವ ನುಣಿಪಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಇದನ್ನು ಹೊಳಪು ಅಥವಾ ಕಾಂತಿ ಎನ್ನಲಿವು
- ಲೋಹಗಳು ತನ್ನತೆ (ductility) ಮತ್ತು ಕುಟ್ಟತೆ (malleability) ಗುಣ ಹೊಂದಿವೆ
- ಲೋಹಗಳು ಉಷ್ಣ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ತಾನ ಉತ್ತಮ ವಾಹಕಗಳು
- ಲೋಹಗಳು ಉತ್ತಮ ಶಾಬ್ದನ (sonorous) ಗುಣ ಹೊಂದಿವೆ

2. ಅಲೋಹಗಳ ಭೌತಿಕಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿಮಾಡಿ.

- ಅಲೋಹಗಳ ಮೇಲ್ತ್ವ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒರಟಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಅಲೋಹಗಳು ತನ್ನತೆ ಮತ್ತು ಕುಟ್ಟತೆ ಗುಣ ಹೊಂದಿಲ್ಲ
- ಅಲೋಹಗಳು ಉಷ್ಣ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುತ್ತಾನ ಅವಾಹಕಗಳು (ಗ್ರಾಫ್ಟ್ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)
- ಅಲೋಹಗಳು ಕಡಿಮೆ ಶಾಬ್ದನ ಗುಣ ಹೊಂದಿವೆ

3. ಲೋಹಗಳ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

- ಲೋಹಗಳು ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್ ದಾನಿಗಳು
- ಲೋಹಗಳು ತಮ್ಮ ಅಶ್ಯಂತ ಹೊರಕವಚದಲ್ಲಿ 1, 2 ಅಥವಾ 3 ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ
- ಲೋಹಗಳು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿನ ಆಕ್ಸಿಡನ್ ನೋಡನೆ ವರ್ತಿಸಿ ಪ್ರತ್ಯಾಮ್ಲೀಯ ಆಕ್ಸೈಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ
- ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಲೋಹಗಳು ದುರುಪ ಆಮ್ಲಗಳೊಡನೆ ವರ್ತಿಸಿ ಅವುಗಳ ಲವಣಗಳನ್ನು ಉತ್ಪತ್ತಿಮಾಡುವುದರೊಂದಿಗೆ ಹೃಡೆಂಜನ್ ಅನಿಲವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ.
- ಲೋಹಗಳು ನೀರಿನ ಜೊತೆ ವರ್ತಿಸಿದಾಗ ಹೃಡೆಂಜನ್ ಅನಿಲ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಉಂಟುಮಾಡಿ, ಮನಃ ಕರಗಿ ಹೃಡಾಕ್ಸೈಡ್‌ಗಳಾಗುತ್ತವೆ.
- ಲೋಹಗಳು ಅಲೋಹಗಳೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಿಸಿ ಅಯಾನಿಕ ಸಂಯುಕ್ತಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ.

4. ಅಲೋಹಗಳ ರಾಸಾಯನಿಕ ಗುಣಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿ.

- ಅಲೋಹಗಳು ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್ ಸ್ವೀಕಾರಿಗಳು
- ಇವು ತಮ್ಮ ಅಶ್ಯಂತ ಹೊರಕವಚದಲ್ಲಿ ನಾಲ್ಕುಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ (ಹೃಡೆಂಜನ್ ಹೊರತುಪಡಿಸಿ)
- ಇವು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿನ ಆಕ್ಸಿಡನ್ ನೋಡನೆ ವರ್ತಿಸಿ ಆಮ್ಲೀಯ ಆಕ್ಸೈಡ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ
- ಇವು ಲೋಹಗಳೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಿಸಿ ಅಯಾನಿಕ ಸಂಯುಕ್ತಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತವೆ.

5. ಈ ಕೆಳಗಿನವುಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ:

- ಮೃದುವಾದ ಲೋಹಗಳು: ಮೊಟ್ಟಾಸಿಯಂ ಮತ್ತು ಸೋಡಿಯಂ (ಚಾಕುವಿನಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಬಹುದು)
- ಹೆಚ್ಚಿ ತನ್ನತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಲೋಹ: ಚಿನ್ನ
- ಹೆಚ್ಚಿ ಕುಟ್ಟತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಲೋಹಗಳು: ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿ
- ಉತ್ತಮ ಉಷ್ಣವಾಹಕ ಲೋಹಗಳು: ಬೆಳ್ಳಿ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರ
- ಉಷ್ಣದ ದುರುಪ ವಾಹಕ ಲೋಹಗಳು: ಸೀಸ ಮತ್ತು ಪಾದರಸ
- ಕೊತಡಿಯ ಉಷ್ಣತೆಯಲ್ಲಿ ದ್ರವರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಲೋಹ: ಪಾದರಸ

- ಸಿಮೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೃಹಿಸಿದುವ ಲೋಹಗಳು: ಮೊಟ್ಟಾಸಿಯಂ ಮತ್ತು ಸೋಡಿಯಂ

6. ಕುಟ್ಟತೆ ಮತ್ತು ತನ್ನತೆಗಳ ಅರ್ಥ ವಿವರಿಸಿ.

ಕುಟ್ಟತೆ: ಲೋಹಗಳನ್ನು ಹಾಳಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಗುಣ. ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿ ಅಂತಿ ಹೆಚ್ಚು ಕುಟ್ಟತೆ ಹೊಂದಿದೆ.

ತನ್ನತೆ: ಲೋಹಗಳನ್ನು ತಂತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಗುಣ. ಚಿನ್ನವು ಅತ್ಯದಿಕ ತನ್ನತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಲೋಹವಾಗಿದೆ.

7. ಲೋಹಗಳು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಉರಿಯವ ಅವುಗಳ ಕ್ರಿಯಾಕಾರಶ್ವದ ಇಳಿಕೆ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ.

ಲೋಹಗಳು ಗಾಳಿಯಲ್ಲಿನ ಆಕ್ಸಿಜನ್‌ನೊಡನೆ ವರ್ತಿಸಿ ಅವುಗಳ ಆಕ್ಸಿಡ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಡುತ್ತವೆ.

ಲೋಹಗಳ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆ ಆಕ್ಸಿಜನ್‌ನೊಂದಿಗೆ:

ಮೊಟ್ಟಾಸಿಯಂ > ಸೋಡಿಯಂ > ಲೀಡಿಯಂ > ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ > ಮೆಗ್ನೆಸಿಯಂ > ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ > ಸತು > ಕಬ್ಜಿ > ತಾಮ್ರ

ಉದಾ: $2K + O_2 \rightarrow K_2O$

$2Na + O_2 \rightarrow Na_2O$

$4Al + 3O_2 \rightarrow 2Al_2O_3$

8. ಸೋಡಿಯಂ ಅನ್ನು ಸಿಮೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೃಹಿಸಿದುವರು ಏಕೆ?

ಸೋಡಿಯಂ ಲೋಹವು ಗಾಳಿ ಮತ್ತು ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಹೈಡ್ರಾಕ್ಸಿಡ್‌ನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಸಾವಯವ ದ್ರಾವಕಗಳೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸಿಮೆಣ್ಣೆ ಸಾವಯವ ದ್ರಾವಕವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದರೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಸಿಮೆಣ್ಣೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಗೃಹಿಸಿದುವರು.

9. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಮೀಕರಣ ಬರೆಯಿರಿ:

ಎ. ಹಬೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಬ್ಜಿದ ವರ್ತನೆ: $4H_2O + 3Fe \rightarrow Fe_3O_4 + 4H_2\uparrow$

ಬಿ. ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ಮತ್ತು ಮೊಟ್ಟಾಸಿಯಂಗಳ ವರ್ತನೆ:

* $Ca + 2H_2O \rightarrow Ca(OH)_2$,

(ನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂನ ವರ್ತನೆ ತಂಬಾ ಕಡಿಮೆ, ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಉಷ್ಣವು ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಹೊತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾರಣ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಹೈಡ್ರೋಜನ್ ಅನಿಲದ ಗುಳ್ಳೆಗಳು ಲೋಹದ ಮೇಲ್ಮೈಗೆ ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ, ಇದರಿಂದ ಕ್ಯಾಲ್ಸಿಯಂ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ತೇಲಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುತ್ತದೆ)

* $2K + 2H_2O \rightarrow 2KOH$

(ಮೊಟ್ಟಾಸಿಯಂ ಲೋಹವು ನೀರಿನ ಜೊತೆ ಹೈಡ್ರಾಕ್ಸಿಡ್‌ನಾಗಿ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಕ್ರಿಯೆಯು ಬಹಿರುಷ್ಟಕವಾಗಿದೆ)

10. A, B, C, ಮತ್ತು D ಎಂಬ ನಾಲ್ಕು ಲೋಹಗಳ ಒಳಾಯಿತನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಈ ಕೆಳಗಿನ ದ್ರಾವಣದೊಳಗೆ ಒಂದಾದ ನಂತರ ಒಂದರಂತೆ ಹಾಕಿದೆ. ಒಂದಿರುವಂತಹ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಲೋಹಗಳು	ಕಬ್ಜಿ(II)ದ	ತಾಮ್ರದ(II)ಸ	ಸತುವಿನ ಸಲ್ಫೇಟ್	ಬೆಳ್ಳಿಯ
A	ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲ	ಸಾಫನಪಲ್ಲಟ		
B	ಸಾಫನಪಲ್ಲಟ		ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲ	
C	ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲ	ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲ	ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲ	ಸಾಫನಪಲ್ಲಟ
D	ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲ	ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲ	ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲ	ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಇಲ್ಲ

ಈ ಮೇಲಿನ ಕೋಷ್ಟಕವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು A ,B, C, ಮತ್ತು D ಲೋಹಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸಿ.

(i) ಅತ್ಯಂತ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಲೋಹ ಯಾವುದು? **B**

(ii) ಒಂದು ವೇಳೆ Bಯನ್ನು ತಾಮ್ರದ(II) ಸಲ್ಫೇಟ್ ದ್ರಾವಣದೊಳಗೆ ಹಾಕಿದಾಗ ನೀವು ಏನನ್ನು ಗಮನಿಸುವಿರಿ?

ತಾಮ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾನಪಲ್ಪಣಗೊಳಿಸುವುದು

(iii) A, B, C, ಮತ್ತು D ಲೋಹಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಶ್ರೇಯಾಶೀಲತೆಯ ಇಂಕೆ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಿರಿ. **B>A>C>D**

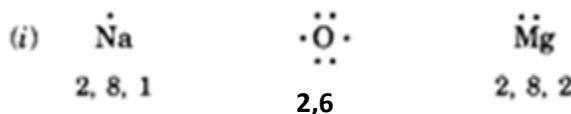
11. ಸಾರರಿಕ್ತ ಹೈಡ್ರೋಕ್ಸೋರಿಕ್ ಆಮ್ಲವನ್ನು ಶ್ರೇಯಾಶೀಲ ಲೋಹಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದಾಗ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಅನಿಲ ಯಾವುದು? ಕಬ್ಜಿಂಪು ಸಾರರಿಕ್ತ H_2SO_4 ಚೊತ್ತೆ ಪ್ರತಿವರ್ತಿಸುವುದರ ಸರಿದೂಗಿಸಿದ ರಾಸಾಯನಿಕ ಸಮೀಕರಣ ಬರೆಯಿರಿ. ಸಾರರಿಕ್ತ ಹೈಡ್ರೋಕ್ಸೋರಿಕ್ ಆಮ್ಲವನ್ನು ಶ್ರೇಯಾಶೀಲ ಲೋಹಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದಾಗ ಬಿಡುಗಡೆಯಾಗುವ ಅನಿಲ ಹೈಡ್ರೋಜನ್. $Fe + H_2SO_4 \rightarrow FeSO_4 + H_2 \uparrow$

12. ಸತುವನ್ನು ಕಬ್ಜಿಂಡ(II)ಸಲ್ಫೇಟ್ ದ್ರವಣಕ್ಕೆ ಸೇರಿಸಿದಾಗ ನೀವು ಏನನ್ನು ಗಮನಿಸುವರಿ? ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ಶ್ರೀಯಾಸ್ತಿತ್ವ ಬರೆಯಿರಿ.

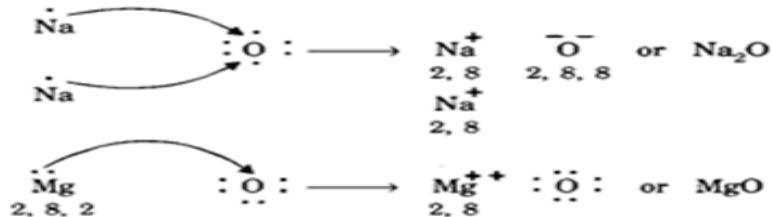
ಸತುವನ್ನು ಕಬ್ಜಿಂಡ ಸಲ್ಫೇಟ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಿದಾಗ, ಸ್ಥಾನಪಲ್ಪಣ ಶ್ರೀಯೆ ನಡೆದು ಸತುವಿನ ಸಲ್ಫೇಟ್ ಮತ್ತು ಕಬ್ಜಿಂ ದೂರೆಯುತ್ತದೆ.

13. (1) ಸೋಡಿಯಂ, ಆಕ್ಸಿಡನ್ ಮತ್ತು ಮೆಗ್ನೋಸಿಯಂ ಗಳ ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್ - ಚಕ್ಕೆ ವಿನ್ಯಾಸ ಬರೆಯಿರಿ.

(2). ಇಲೆಕ್ಟ್ರಾನ್‌ಗಳ ವರಗಾವಣೆಯಿಂದ Na_2O ಮತ್ತು MgO ಗಳ ಉಂಟಾಗುವಿಕೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿ. ಈ ಸಂಯುಕ್ತಗಳಲ್ಲಿರುವ ಅಯಾನುಗಳು ಯಾವುವು?

ಸೋಡಿಯಂ ಆಕ್ಸಿಡನಲ್ಲಿ ಸೋಡಿಯಂ(Na^+) ಅಯಾನು ಮತ್ತು ಆಕ್ಸಿಡನ್ (O^-)ಅಯಾನು ಮೆಗ್ನೋಸಿಯಂ ಆಕ್ಸಿಡನಲ್ಲಿ ಮೆಗ್ನೋಸಿಯಂ (Mg^{2+})ಅಯಾನು ಮತ್ತು ಆಕ್ಸಿಡನ್ (O^{2-}) ಅಯಾನು

14. ಅಯಾನಿಕ ಸಂಯುಕ್ತಗಳು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕರಗುವ ಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಏಕೆ?

ಅಯಾನಿಕ ಸಂಯುಕ್ತಗಳ ಎರಡು ಅಯಾನುಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರಬೀಲ ಸ್ಥಾಯಿವಿದ್ಯುತ್ತೊನ ಆಕರ್ಷಣೆಯಿಂದ ಬಂಧಗೊಂಡಿದ್ದು, ಈ ಬಂಧವನ್ನು ಒಡೆಯಲು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಕ್ತಿಯ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅಯಾನಿಕ ಸಂಯುಕ್ತಗಳು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕರಗುವ ಬಿಂದುವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ.

15. ಉಭಯದಮ್ರ ಆಕ್ಸಿಡ್‌ಗಳು ಎಂದರೇನು? ಉದಾ: ಕೋಡಿ

ಆಮ್ಲೀಯ ಮತ್ತು ಪ್ರತ್ಯಾಮ್ಲೀಯ ಗುಣಗಳರಡನ್ನೂ ಹೊಂದಿರುವ ಲೋಹದ ಆಕ್ಸಿಡ್‌ಗಳನ್ನು ಉಭಯದಮ್ರ ಆಕ್ಸಿಡ್‌ಗಳು ಎನ್ನಬಹುದು. ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಆಕ್ಸಿಡ್ ಮತ್ತು ಸತುವಿನ ಆಕ್ಸಿಡ್‌ಗಳು ಉಭಯದಮ್ರ ಆಕ್ಸಿಡ್‌ಗಳಿಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳಾಗಿವೆ.

16. ಲೋಹಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಆಕರ ಯಾವುದು? ಭೂ ತೋಗಟಿ.

17. ಖನಿಜಗಳು ಎಂದರೇನು? ಭೂತೋಗಟೆಯಲ್ಲಿ ದೂರೆಯುವ ಧಾರು ಅಥವಾ ಸಂಯುಕ್ತಗಳನ್ನು ಖನಿಜಗಳು ಎನ್ನಬಹುದು.

18. ವಿದ್ಯುದ್ದಿಭಜನಾ ವಿಧಾನದಿಂದ ಶುದ್ಧಿಕರಿಸುವ ಲೋಹಗಳಾವುವು?

ತಾಮ್ರ, ಸತು, ನಿಕ್ಕಲ್, ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ, ತವರ, ನಿಕ್ಕಲ್, ಬೆಲ್ಲಿ, ಚಿನ್

19. ಯಾವ ಲೋಹದ ಅದುರುಗಳನ್ನು ಕಾಬ್‌ನ್‌ ಬಳಸಿ ಅಪಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ?

ಮಧ್ಯಮ ಕ್ರಿಯಾಪಟುತ್ವ ಹೊಂದಿರುವ ಲೋಹಗಳ ಅದುರುಗಳನ್ನು ಕಾಬ್‌ನ್‌ ಬಳಸಿ ಅಪಕ್ಷಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಉದಾ: ಸತು, ಕಬ್ಜಿ, ಸೀಸ ಮತ್ತು ತಾಮ್ರ

20. ಮುಕ್ತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಶುಧಾವಾಗಿ ದೊರೆಯುವ ಲೋಹಗಳಾವುವು? ಬೆಳ್ಳಿ, ಚಿನ್ನ ಮತ್ತು ಪ್ಲಾಟಿನಂ.

21. ಅದುರಿನ ಪುಷ್ಟಿಕರಣ ಎಂದರೇನು?

ಅದುರುಗಳನ್ನು ಮಣ್ಣ, ಮರಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಭೌಮಿಕ ಕಶ್ಲಾಗಳಿಂದ ಬೇರೆಡಿಸಿ, ಸಾರವರ್ಥಿಸುವ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಅದುರಿನ ಪುಷ್ಟಿಕರಣ ಎನ್ನುವರು.

22. ಅದುರು ಎಂದರೇನು?

ವಾಣಿಜ್ಯವಾಗಿ ಲಾಭಗಳಿಸಲು ಲೋಹ ಅಥವಾ ಉಪಯುಕ್ತವಸ್ತುವನ್ನು ಗಣಿಗಾರಿಕೆ ಮಾಡಿ ತೆಗೆದ ವಸ್ತು.

23. ಮಡ್ಡಿ ಎಂದರೇನು? ಅದುರಿನಲ್ಲಿರುವ ಮಣ್ಣ, ಮರಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಭೌಮಿಕ ಕಶ್ಲಾಗಳನ್ನು ಮಡ್ಡಿ ಎನ್ನುವರು.

24. ಲೋಹವನ್ನು ಅದರ ಆಕ್ಸೈಡ್‌ನಿಂದ ಪಡೆಯಲು ಬಳಸುವ ರಾಸಾಯನಿಕ ವಿಧಾನ ಯಾವುದು?

ರಾಸಾಯನಿಕ ಸ್ಥಾನಪಲ್ಲಟ ಕ್ರಿಯೆ

25. ನಶಿಸುವಿಕೆ ಎಂದರೇನು?

ಲೋಹಗಳನ್ನು ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ಗಳಿ ಮತ್ತು ತೇವಾಂಶಕ್ಕೆ ತೆರೆದಿಟ್ಟಾಗ, ರಾಸಾಯನಿಕವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವುದನ್ನು ನಶಿಸುವಿಕೆ ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ಕಬ್ಜಿವನ್ನು ತೇವಾಂಶ ಮೂರಿತ ಗಳಿಗೆ ದೀರ್ಘಕಾಲದವರೆಗೆ ತೆರೆದಿಟ್ಟಾಗ ತುಕ್ಕ ಹಿಡಿಯುವುದು.

- ಬೆಳ್ಳಿಯ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ಗಳಿಗೆ ತೆರೆದಿಟ್ಟ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದನಂತರ ಕಪ್ಪಾಗುವುದು.
- ತಾಮ್ರವು ಗಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ತೇವಮೂರಿತ ಕಾಬ್‌ನ್ ಡೈಆಕ್ಸೈಡ್‌ನೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಿಸಿ, ಹಸಿರು ಬಣ್ಣದ ತಾಮ್ರದ ಕಾರ್బೋನ್‌ನೇಡ್ ಉಂಟುಮಾಡುವುದು

26. ನಶಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ತಡೆಯುವ ಕ್ರಮ ಹೇಗೆ?

ಬಣ್ಣ ಹಚ್ಚುವುದು, ಎಣ್ಣೆ ಸವರುವುದು, ಗ್ರೀಸ್ ಹಚ್ಚುವುದು, ಸತುವಿನ ಲೇಪನ ಮಾಡಿ ಗ್ಯಾಲ್ಝನೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದು. ಕ್ಷೋಮಿಯಂ ಲೇಪನ ಮಾಡುವುದು. ಆನೋಡೀಕರಣ ಅಥವಾ ಮಿಶ್ರಲೋಹಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಲೋಹಗಳು ನಶಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ತಡೆಗಟ್ಟಬಹುದು.

27. ಮಿಶ್ರ ಲೋಹಗಳ ಎಂದರೇನು? ಉದಾ: ಕೊಡಿ.

ಲೋಹ ಮತ್ತು ಲೋಹಗಳ ಅಥವಾ ಲೋಹ ಮತ್ತು ಅಲೋಹಗಳ ಸಮರೂಪ ಮಿಶ್ರಣಕ್ಕೆ ಮಿಶ್ರಲೋಹಗಳ ಎನ್ನುವರು.

ಉದಾ: ಹಿತಾಳಿ: ತಾಮ್ರ ಮತ್ತು ಸತು, ಕಂಚು: ತಾಮ್ರ ಮತ್ತು ತವರ

(ಈ ಮಿಶ್ರ ಲೋಹಗಳು ಉತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯುತ್ತಾಪಕಗಳಲ್ಲಿ, ಅದುದರಿಂದ ತಾಮ್ರವನ್ನೇ ವಿದ್ಯುತ್ತಾಪಂಡಲಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸುವರು).

29. ತಾಮ್ರದ ಮಿಶ್ರಲೋಹವನ್ನು ಮಿದ್ಯುತ್ತಾ ತಂತಿಗಳನ್ನು ಬಿಸೆಯಲು ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಸೀಸ ಮತ್ತು ತವರದ ಮಿಶ್ರಲೋಹವನ್ನು ಬಳಸುವರು. ಏಕೆ?

ಸೀಸ ಮತ್ತು ತವರದ ಮಿಶ್ರಲೋಹವು ಕಡಿಮೆ ಕರಗುವ ಬಿಂದು ಹೊಂದಿದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಮಿದ್ಯುತ್ತಾ ತಂತಿಗಳನ್ನು ಬಿಸೆಯಲು ಬಳಸುವರು.

30. ಅಮಾಲ್ಗಂ ಎಂದರೇನು?

ಮಿಶ್ರಲೋಹಗಳ ಒಂದು ಫಟಕವು ಪಾದರಸ (Hg)ವಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಅಮಾಲ್ಗಂ ಎನ್ನುವರು.

31. M ಎಂಬ ಲೋಹದ ವಿದ್ಯುದ್ಭಜನಿಯ ಶದ್ವಿಕರಣದಲ್ಲಿ ನೀವು ಆನೋಡ್, ಕ್ಯಾಥೋಡ್ ಮತ್ತು ವಿದ್ಯುದ್ಭಜನೀಯ ದ್ರಾವಣವಾಗಿ ಯಾವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಿರಿ?

M ಅಶುದ್ಧ ಲೋಹವನ್ನು ಧನಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ, M ಶುದ್ಧಲೋಹದ ತೆಳು ತಗಡನ್ನು ಮಣಾಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸುವರು. M ಲೋಹಿಯ ಲವಣದ ದ್ರಾವಣವನ್ನು ವಿದ್ಯುದ್ಭಜನೀಯವಾಗಿ ಬಳಸುವರು.

32. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಪ್ರಯೋಗಾಲಯದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಚಮಚೆಯಲ್ಲಿ ಗಂಧಕದ ಮಣಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕಾಸಿದ್ದಾನೆ. ಪ್ರನಾಳವನ್ನು ತಲೆಕೆಳಗೆ ಮಾಡಿ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದ ಅನಿಲವನ್ನು ಸಂಗೃಹಿಸಿದ್ದಾನೆ.

(a) ಸಂಗೃಹಿಸಿದ ಅನಿಲದ ವರ್ತನೆ ಇವುಗಳ ಮೇಲೆ ಹೇಗಿರುತ್ತದೆ.

(i) ಶುಷ್ಕ ಲಿಟ್ಟುಸ್ ಕಾಗದ : ಯಾವ ಪರಿಣಾಮವೂ ಬೀರುವುದಿಲ್ಲ

(ii) ತೇವವಿರುವ ಲಿಟ್ಟುಸ್ ಕಾಗದ: ನೀಲಿಲಿಟ್ಟುಸ್ ಕಾಗದ ಕೆಂಪು ಬಣ್ಣಕ್ಕೆ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ.

(b) ಇಲ್ಲಿನಡೆಯುವ ಕ್ರಿಯೆಯ ಸರಿದೂಗಿಸಿದ ರಾಜಾಯನಿಕ ಸಮೀಕರಣ ಬರೆಯಿರಿ. : $S + O_2 \rightarrow SO_2 \uparrow$

33. ಪ್ಲಾಟಿನಂ, ಚಿನ್ ಮತ್ತು ಬೆಳ್ಳಿಯನ್ನು ಆಭರಣಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಲು ಕಾರಣವೇನು?

ಇವು ಹೆಚ್ಚು ಹೊಳಿಸುಳ್ಳ, ಆಕಣೀಯ ಬಣ್ಣ ಹೊಂದಿದ್ದು, ಬೆಲೆ ಬಾಳುವ ಲೋಹಗಳಾಗಿವೆ ಮತ್ತು ಇವು ಸುಲಭವಾಗಿ ನಶಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

34. ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಅತ್ಯಂತ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಲೋಹವಾಗಿದ್ದರೂ, ಇದನ್ನು ಅಡುಗೆ ಪಾತ್ರೆಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವರು. ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಆಕ್ಸಿಜನ್ ಜೊತೆ ವರ್ತಿಸಿ ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಆಕ್ಸೈಡ್ ಪದರ ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ನಂತರ ಈ ಪದರವು ಅಲ್ಯೂಮಿನಿಯಂ ಅನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ನಶಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ತಡೆಯುತ್ತದೆ. ಮತ್ತು ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಹಗುರವಾಗಿದ್ದು, ಉತ್ತಮ ಕುಟ್ಟೆಗುಣ ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಅಡುಗೆ ಪಾತ್ರೆಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸುವರು.

35. ಲೋಹೋಧ್ವರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾರ್బೋನ್‌ನೇಟ್ ಮತ್ತು ಸಲ್ಟೈಡ್ ಅದಿರುಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆಕ್ಸೈಡ್‌ಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವರು. ಏಕೆ?

ಕಾರ್బೋನ್‌ನೇಟ್ ಮತ್ತು ಸಲ್ಟೈಡ್ ಅದಿರುಗಳನ್ನು ಆಕ್ಸೈಡ್ ಅದಿರುಗಳನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವುದರಿಂದ ಸುಲಭವಾಗಿ ಲೋಹವನ್ನು ಉದ್ದರಿಸಬಹುದು.

36. ಹೊಳಿಸು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ತಾಮ್ರದ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಲಿಂಬೆ ಅಥವಾ ಹುಣಸೆ ಹಣ್ಣಿನ ರಸದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿರುತ್ತೀರಿ. ಈ ಪಾತ್ರೆಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳಿಸಲು ಈ ಹುಳಿ ವಸ್ತುಗಳು ಏಕೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿವೆ ಎಷ್ಟು. ಲಿಂಬೆ ಅಥವಾ ಹುಣಸೆ ಹಣ್ಣಿನ ರಸಗಳು ಆಮ್ಲವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಲೋಹಗಳ ಮೇಲ್ಮೈಮೇಲಿನ ತಾಮ್ರದ ಕಾರ್ಬೋನ್‌ನೇಟ್ ಸಂಯುಕ್ತವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

37. ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ತಾನು ಅಕ್ಕಾಸಾಲಿಗನೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ ಮನೆಯಿಂದ ಮನೆಗೆ ತಿರುಗುತ್ತದ್ದನು. ಹೆಚ್ಚಿಯ ಮತ್ತು ಮಸುಕಾದ ಬಂಗಾರದ ಆಭರಣಗಳು ಹೊದಲಿನ ಹಾಗೆ ಹೊಳಿಯುವಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಪ್ರಮಾಣೀಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದನು. ಸಂಶಯವಿಲ್ಲದ ಮಹಿಳೆಯೊಬ್ಬಳು ಆತನಿಗೆ ತನ್ನ ಚಿನ್ನದ ಬಳಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ, ಅವನು ಒಂದು ನಿದ್ರಾಷ್ಟ ದ್ರಾವಣದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಅಧಿದಾಯಿಸಿದ್ದನು. ಬಳಿಗಳು ಹೊಸದೇನೋ ಎಂಬಂತೆ ಹೊಳಿದವು. ಆದರೆ ಗಣನೀಯವಾಗಿ ತನ್ನ ಶೂಕವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡವು. ಆ ಹೆಂಗಸು ಭ್ರಮನಿರಸನಗೊಂಡಬು. ಆದರೆ ವ್ಯಾಘರ್ ವಾಗ್ಣಾದದ ನಂತರ ಆ ಮನುಷ್ಯನು ಅಪಾಯವನ್ನು ಮನಗಂಡು ಅಲ್ಲಿಂದ ಓಡಿಹೋದನು. ಅವನು ಬಳಸಿದ ಆ ದ್ರಾವಣದ ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ನೀವು ಪತ್ತೆ ಮಾಡಬಲ್ಲಿರಾ?

ಅವನು ಬಳಸಿದ ದ್ರಾವಣ ಅಕ್ಕಾರ್ಜಿಯಾ(ದ್ರವರಾಜ) ಎನ್ನುವರು. ಇದು 3:1ರ ಪ್ರಬಲ ಹೈಡ್ರೋಕ್ಸೈಡ್ ಆಮ್ಲ ಮತ್ತು ಪ್ರಬಲ ನೈಟ್ರಿಕ್ ಆಮ್ಲಗಳ ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿದೆ. ಚಿನ್ನದ ಲೋಹವು ಯಾವ ದ್ರವಗಳಲ್ಲಿ ಕರಗದೆ ಇದ್ದು, ಅಕ್ಕಾರ್ಜಿಯಾದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಕರಗುತ್ತದೆ. ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಅಕ್ಕಾರ್ಜಿಯಾ ಬಳಸಿ ಆಭರಣಗಳನ್ನು ಶುಧಿಗೊಳಿಸಿದ್ದು, ಆಭರಣಗಳ ಮೇಲ್ಮೈ ಪದರ ನಶಿಸಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಆಭರಣಗಳ ಶೂಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ.

38. ಬಿಸಿ ನೀರಿನ ಹಂಡೆಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರವನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆಯೇ ಏನಿಂದಿಂದಿಂದ ಉಕ್ಕನ್ನಲ್ಲ (ಕಬ್ಬಿಣದ ಮಿಶ್ರಲೋಹ) ಕಾರಣ ಕೊಡಿ.

ಉಕ್ಕು ಬಿಸಿನೀರಿನೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ತಾಮ್ರವು ಬಿಸಿನೀರಿನಲ್ಲಿ ವರ್ತಿಸದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಹಂಡೆಗಳ ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಾಮ್ರವನ್ನು ಬಳಸುವರು.

*****